

КЗ «Обласна універсальна наукова бібліотека імені Олега Ольжича»

Житомирської обласної ради

науково-методичний відділ

Територія екоідей: бібліотеки Малинщини в дії

*(Досвід роботи КЗ «Центральна публічна бібліотека ім.В.Скुरатівського»
Малинської міської ради з екопросвітницької діяльності)*

Житомир, 2026

КЗ «Обласна універсальна наукова бібліотека імені Олега Ольжича»

Житомирської обласної ради

науково-методичний відділ

Територія екоідей: бібліотеки Малинщини в дії

*(Досвід роботи КЗ «Центральна публічна бібліотека ім.В.Скुरатівського»
Малинської міської ради з екопросвітницької діяльності)*

Житомир, 2026

Територія екоідей: бібліотеки Малинщини. Досвід роботи КЗ «Центральна публічна бібліотека ім. В. Скуратівського» Малинської міської ради з екопросвітницької діяльності (Текст) / КЗ «Обласна універсальна наукова бібліотека імені Олега Ольжича»; уклад. З. Димарчук, ред. Г. Врублевська. – Житомир, 2026.– 21 с.

У виданні представлено досвід екопросвітницької діяльності бібліотек Малинщини з формування екологічної культури, популяризації екологічних знань та виховання відповідального ставлення до довкілля. Висвітлено кращі практики роботи з дітьми та молоддю, реалізацію інформаційно-просвітницьких заходів екологічного спрямування, а також досвід бібліотек із вшанування 40-х роковин Чорнобильської катастрофи.

Видання адресоване бібліотечним працівникам, а також усім, хто цікавиться питаннями екологічної просвіти й виховання екологічної свідомості.

© Житомирська обласна
універсальна наукова бібліотека
ім. Олега Ольжича
Уклад. З. І. Димарчук
Ред. вип. Г. Й. Врублевська

У сучасному світі екологічна безпека перестала бути суто науковою проблемою, перетворившись на базову умову виживання людства та збереження національної ідентичності.

Для України, яка сьогодні потерпає від безпрецедентних екологічних злочинів та руйнації природних ландшафтів, формування екоцентричного світогляду громадян є питанням національної безпеки та стійкості громад.

Бібліотека, як відкритий простір знань та комунікації, посідає важливе місце в системі неформальної екологічної освіти. Сьогодні її функція трансформується: від пасивного накопичення літератури про природу – до активної екопросвітницької діяльності та стимулювання екодії.

Бібліотека є головним провідником етичного ставлення до довкілля. Через популяризацію природничих знань ми формуємо нове покоління українців, для яких дбайливе ставлення до рідної землі є внутрішньою потребою, а не зовнішнім обов'язком.

В умовах бойових дій та техногенних катастроф бібліотека стає центром поширення життєво важливої інформації – від правил екологічної безпеки до способів відновлення природних ресурсів громади.

Впроваджуючи екологічні практики у власну роботу (сортування відходів, енергозбереження, «зелені» зони), бібліотека стає наочним прикладом для місцевої громади, демонструючи, що екологічний спосіб життя є доступним і сучасним.

Природознавча робота тісно пов'язана з вивченням локальної історії. Збереження знань про рідне Полісся, його флору та фауну, популяризація творчої спадщини видатних земляків зміцнює зв'язок людини з її малою батьківщиною. Екологічна просвіта в бібліотеці сьогодні – це не лише інформування про красу природи, а активна участь у духовному та фізичному відродженні України. Це створення платформи для діалогу між наукою, владою та громадою задля спільного майбутнього.

В рамках екологічної програми «Планета в долонях», з метою поширення екологічної культури серед користувачів в ЦПБ імені Василя Скуратівського, цьогоріч презентували інформаційно-екологічні виставки «Дізнайся і збережи» та «Екологія 21 століття і здоровий спосіб життя». Представлена література охоплює дві важливі теми: «Наш спільний дім – природа» та «Сьогодні від тебе залежить, чи буде завтра».

До Всесвітнього дня Землі працівники установи підготували презентацію книги Елізабет Колберт «Шосте вимирання», в якій авторка простими словами в доступній формі розповідає про складні речі, від яких залежить життя на Землі і, зрештою, людської цивілізації загалом.

Всесвітній день охорони навколишнього середовища став прекрасною нагодою, щоб презентувати дитячу науково-популярну книгу О. Казанської «Зелена енергія», яка на своїх сторінках закликає зробити хоча б один крок для покращання стану довкілля. Присутнім було цікаво дізнатися, що таке зміна клімату? Як вимірюється швидкість вітру? Чи залежить швидкість випаровування від розміру площі поверхні? На ці та інші питання авторка дає відповідь на сторінках свого видання. Подані прості зразки експериментів дають можливість зрозуміти, як використовують безкоштовні види енергії ефективно та з користю для кожної людини та всього світу в цілому. На виставці «Це моя Україна», яку облаштували працівники книгозбірні в «Бібліотеці просто неба», відвідувачі знайомилися з відповідною літературою та мандрували відомими парками та замками України.

Нікого із присутніх не залишила байдужим участь у лекції-презентації «Гриби – користь, ліки та отрута». Це був справжній день знань і відкриттів,

який провела співробітниця Житомирського краєзнавчого музею, керівник клубу грибників «Веселка» Людмила Журавська.

Особливо цікаво дітям влітку, коли разом з бібліотекарем мандрують екологічними стежинами свого краю, пізнаючи чарівний світ довкілля. Такі мандрівки збагачують дитячі знання про природу рідного краю, його охорону та повагу до світу рослин та тварин.

Програма для маленьких користувачів містить багато різноманітних заходів: інтерактивні екскурсії «Літо з книгою: читай, мрій, розвивайся», екологічні перегони «Чи знаєш ти природу рідного краю?», конкурси малюнків, екологічні ігри «Чиста планета», вікторини-ігри «Знайди пару», «Кошик їстівних грибів» та ін.

Незабутнє враження у дітей залишилось від зустрічі з громадською екологинею, місцевою поетесою О. Гурою. Захід під назвою «Пізнаємо світ природи» провели в ЦПБ ім. В. Скуратівського. Він був присвячений екологічним темам та презентації книжок авторки, які навчають любові та

бережливого ставлення до природи. На цій особливій зустрічі говорили про природне середовище як справжнє багатство, яке потребує від кожного турботи, поваги, збереження, а також важливість екосистем для життя людини. Поетеса представила свої видання, в яких йдеться про екологічні проблеми та героїв її творів, що сміливо виступають на захист довкілля та озвучила мультфільм, створений за її творами. Під час зустрічі діти ставили запитання, обговорювали теми, ділилися своїми ідеями щодо збереження довкілля, а екологія заохочувала їх до дії та пропонувала цікаві проєкти. Ці знання та натхнення допоможуть їм стати справжніми захисниками природи.

Разом з членами бібліотечного розмовного клубу «Говоримо українською» було організовано захід у місцевому мальовничому парку, а літературна ремарка «Спинилось літо на порозі» була присвячена милозвучній поезії літа. Таке поєднання заходів залишило незабутні враження.

У День туризму в ЦПБ відбулася зустріч з колишнім керівником туристичного гуртка, досвідченим мандрівником В. Канюком. Головним було питання: якого мандрівника любить природа? Обговорювали філософію екологічного туризму, зокрема, як насолоджуватись тишею лісу, не лякаючи його мешканців; місце після відпочинку в наметі має бути чистим; пісні замість шуму – про гармонію з довкіллям на відміну від гучної музики і т. п. Розмови на такі теми – це розуміння, що люди – господарі на своїй землі, а справжній турист – це, перш за все, – еколог.

З успіхом відбулася в бібліотеці екологічна майстерка «ЕкоМрія своїми руками». Створюючи яскраві та унікальні екоторбинки, діти проявляють фантазію та креативність, малюють та спілкуються, отримують задоволення та навчаються цінувати природу.

Сільські бібліотеки Малинщини також відіграють ключову роль у формуванні екологічної культури населення своєї місцевості, поширюючи знання про збереження довкілля та ощадливе використання природних ресурсів. Серед основних напрямків їх роботи – інформаційно-просвітницька, практична та співпраця з місцевими органами самоврядування.

З малих літ формуванню відповідального ставлення до природного середовища сприяє бібліотекар Горинської бібліотеки-філії, де діти стали справжніми захисниками довкілля. Успішно провели екологічний калейдоскоп «Живемо, зростаємо на цій Землі», де йшлося про те, чому важливо дотримуватись чистоти довкілля, як берегти наші парки та водойми. Діти створили яскравий макет нашої планети, розмалювали тематичні ілюстрації, присвячені екології, пам'ятаючи, що навіть їх маленький крок врятує велику планету.

Цікаві ініціативи для дітей та молоді проводить бібліотекар с. Федорівка. Так, у День Землі, – символу єдності та усвідомлення, що тільки спільними зусиллями можна боротися з екологічними проблемами, користувачі разом з працівником книгозбірні доєдналися до акції «Відновимо нашу планету разом», а в Будовороб'ївській бібліотеці оформили книжково-ілюстративну виставку під назвою «Земля – наш дім у Всесвіті», на якій представлена література, що закликає замислитися над екологічними проблемами сучасності.

Екологічну мандрівку для дітей під назвою «Мандрівка стежкою лісовика» організувала працівник Ворсівської бібліотеки-філії. Діти дізнались багато цікавого про життя дерев та лісових мешканців, важливість збереження всього живого в екосистемі свого краю, згадували правила етичної поведінки в лісі та зробили висновок, що ліс – це живий організм, який треба любити, берегти, захищати.

Працівник бібліотеки с. Гранітне для місцевих школярів організувала еко-десант «Маленькі кроки рятують велику планету», обговорили оповідання «Бережімо Землю». Спільне обговорення

твору перетворилося на справжній мозковий штурм, де кожен учасник пропонував свій спосіб допомогти природі та взяв участь у практичній роботі з «еко-правил». Учасники в голос зачитували важливі настанови, запам'ятовуючи їх через колір та слово. Кожен розфарбований малюнок став маленьким маніфестом дитини на захист довкілля. В бібліотеці презентували книжкову виставку-застереження «До природи не носи шкоди». Представлені видання стали логічним продовженням бесіди, пропонуючи юним читачам ще більше цікавих фактів та порад щодо екологічного способу життя.

Як показує практика роботи бібліотек сіл Старовороб'ї та Будовороб'ї, у читанні на природі є кілька переваг, серед яких можливість відчувати зв'язок з навколишнім світом. Юні читачі беруть активну участь в книжкових пікніках, які влаштовують на зелених галявинах неподалік бібліотек. Цікаві розповіді бібліотекаря, обговорення прочитаного, яскраві ілюстрації із книг та журналів природничого змісту, різноманітні ігри та руханки викликають у дітей бажання наступної зустрічі. Екологічний ігровий марафон «Планета на долоні: великі та малі мешканці Землі» з метою формування у дітей еко-мислення через гру, творчість та знайомство з дивовижним світом тварин, провели в Старовороб'ївській бібліотеці-філії. Теми марафону охоплюють головні екологічні дати та різних представників фауни, де кожна подія – це окрема «зупинка» впродовж року.

Блок 1. «Україна і світ»

У Всесвітній день Землі в бібліотеці провели еко-подорож «Від Полісся до Амазонки», де учасники дізналися про те, чим природа України схожа на світову і чим вона унікальна. Також була оформлена та представлена виставка дитячих малюнків «Майбутнє Землі в наших руках». У творчих роботах дітей зображена любов та турбота про довкілля. У Всесвітній день охорони навколишнього середовища бібліотекарі організували еколого-книжковий пікнік «Цінуй природу, бережи довкілля» та провели вікторину «Україна і світ».

Блок 2. Крилаті та швидкі: небо без кордонів»

До Міжнародного дня птахів була представлена виставка-вікторина «Дивосвіт пташиного царства» та орнітологічний квест «Чий це голос?». А під відкритим небом створили маленький пташиний читацький куточок. Ці заходи для юних читачів відкрили світ природи, добра, фантазії, адже книга вчить бачити навколишню красу.

До такої цікавої дати, як День вшанування кажана, в бібліотеці було оформлено пізнавальну книжкову виставку «Лицарі ночі». На сторінках представлених видань бажаючі мали змогу дізнатися про життя, звички та роль у збереженні екосистеми.

Блок 3. Водні глибини: «Темниці океанів»

До Всесвітнього дня моря бібліотекар організувала бібліотечний квест,

під час якого діти взяли участь у віртуальній експедиції «На глибині», дізналися про походження назв морів, цікаві факти із життя морських жителів та малювали їх.

«Світ морських пригод у бібліотеці»

– такий захід провели в бібліотеці до Міжнародного дня захисту морських ссавців. Книги, що були представлені на тематичній виставці, знайомили дітей з підводним світом, діти малювали його мешканців та розміщували свої роботи у «морському куточку».

Блок 4. Велетні та пухнастики: «Ми з тобою однієї крові»

До Всесвітнього дня захисту слонів для маленьких відвідувачів бібліотекар підготувала цікаві ілюстровані видання про цих незвичайних тварин, провела пізнавальну бесіду про їх життя та звички, разом з дітьми малювали їх. Весело та із задоволенням пройшла гра-вимірювання «На зріст як слонення» – порівняння ваги та зросту присутніх із параметрами слона. Слоно-вікторина «Цікаві факти» додала кожному нових знань про цих чудових велетнів.

Напередодні Міжнародного дня котів, найпопулярніший у світі домашній тварині, у бібліотеці було підготовлено виставку котознайства «Про вусатих і хвостатих, сіро-буро-рудуватих» та провели літературне кафе «Коти – герої книг» – від Кота у чоботях до сучасних котів-волонтерів. Діти з великою радістю розповідали про своїх улюбленців, проявляли любов і шану до них.

Як було видно із поданих методичною службою ЦПБ матеріалів, розмаїття заходів, що проводить бібліотека, її робота вагома, що дає свої позитивні результати. Користувачі із задоволенням приходять у бібліотеку, активно беруть участь у масових заходах, поповнюють свої знання про навколишній природний світ, що їх оточує та дбайливо його оберігають.

Цікавою видалася поїздка до садиби зеленого туризму «Золота сова», яку організувала для малечі бібліотекарка Устинівської бібліотеки-філії. У мальовничій атмосфері діти не лише відпочивали, насолоджувалися природою, а й були учасниками веселих конкурсів на кмітливість, спритність та увагу. Творчі завдання об'єднали їх у дружню команду та дали можливість проявити свої знання і таланти. Такі екскурсії – найкращий спосіб виховання любові та відповідального ставлення до природи, а бібліотекар вкотре

довела, що вона може бути організатором яскравих літніх пригод.

Креативно підходить до екологічної просвіти та виховання підростаючого покоління працівник Малинівської бібліотеки-філії, вважаючи, що жити в гармонії з тим, що нас оточує, – це і є бути людиною. Тому свою роботу у цьому напрямку розпочала заходами, приуроченими весні, – порі року, де все

пробуджується в природі.

Тож в межах «Весняної майстерні» була поєднана книга з творчістю: діти добирали влучні описи для оновленої природи, наповнили «Кошки весняних бажань», власноруч створили «Веселі підсніжники», зустріли весну з відкритим серцем та творчим азартом.

До Всесвітнього дня Землі малинівська бібліотекарка зі своїми юними екологами обговорювали прості поради щодо участі в допомозі нашій планеті та презентувала «Практичний порадничок на кожен день», де подано

рекомендації, як бути другом навколишньому довкіллю. Присутні познайомилися з літературою, яка була представлена на виставці-вікторині «Майбутнє планети у твоїх руках», впоралися з цікавими завданнями, що містилися в конвертах, взяли участь у флешмобі «Кольори моєї Землі». У Всесвітній день охорони навколишнього середовища маленькі природолюбці «рятували планету».

Центральною подією еколіта в бібліотеці була інтерактивна гра «Екологічні добирачки», як справжній іспит на людяність та кмітливість. Під час гри учасники добирали правильні відповіді на природничі питання, користуючись енциклопедіями та слухали екоказки. Наприкінці зустрічі у своїх малюнках зобразили чисту, квітучу, сповнену життям планету. Такі заходи вчать бути відповідальними, уважними та добрими до всього живого.

Питання краси довкілля та турботи про навколишнє середовище працівник втілює через народні традиції. Так, у масовому заході «В ранковій тиші розмовляють квіти», організованого до свята Маковія, учасники занурилися у світ ментальної екології через народознавство. Велась розмова не просто про яскраве різнотрав'я, а про те, що квіти у маковійчуку, то хатній оберіг, де кожна рослина має своє призначення і несе захист оселі. Цікавим для присутніх була інформація «Таємниці маковійської квітки» та давні традиції свята, ділилися секретами флористики та досвідом квітництва, випробовували знання у квітковій вікторині.

Продовжуючи тему квітів в екосистемі, бібліотека організувала «експедицію» «Волошка – блакитна квітка неба» та майстер-клас «Щасливиця» зі створення купальського вінка – атрибуту найголовнішого обряду, що несе в собі глибокі сакральні сенси. Для цього заходу заздалегідь збирали квіти, слухали легенди про них, звичаї цього дня, прикмети, пов'язані зі святом та стародавні українські традиції, адже людина і природа у всі часи були гармонійно поєднані. Бібліотекар розповідала багато цікавого і навчала, що кожна квітка у вінку – це надія, кожна травинка – оберіг. Вплітаючи рослини, людина вплітає власні мрії у нескінченне коло життя. Про те слід обов'язково пам'ятати, що брати у природи слід лише те, що необхідно людині, і вона віддячить щедρο, що

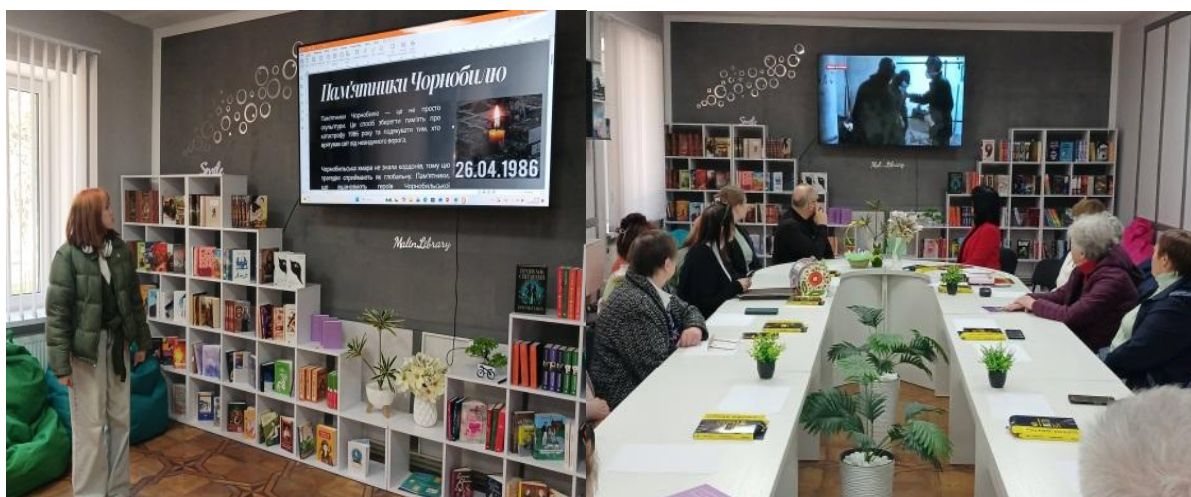
довкілля, як і люди, потребує захисту і милосердя.

народжується любов до довкілля. Через яскраві аплікації діти знайомляться з красою підводного світу, розгадують кросворди, дізнаються багато цікавого про мешканців місцевих річок, беруть участь у майстер-класі із 3D-моделювання – паперові рибки «оживляли», нагадуючи, що кожен рух рук може створювати або руйнувати життя.

Публічні бібліотеки Малинщини щорічно проводять меморіальні, просвітницькі та інтерактивні заходи для вшанування пам'яті жертв та ліквідаторів Чорнобильської трагедії. Цьогоріч було відзначено 40-ві роковини аварії на ЧАЕС – катастрофи, що змінила долю всього світу, а

особливо нашого рідного краю. До цієї дати у ЦПБ відбулася літературно-екологічна експедиція «Німа печаль на вустах України», яка об'єднала науковий аналіз, творчу рефлексію та пам'ять поколінь. У заході брав участь видатний земляк, доктор історичних наук, професор В. А. Студінський, який презентував присутнім результат своїх багаторічних досліджень, зокрема книгу «Чорнобильський аспект економіко-екологічного розвитку Житомирщини». Студентки-екологині КНУБА представили ґрунтовні презентації на теми: «Вплив Чорнобильської трагедії на формування історичної пам'яті: як трагедія 1986 року переосмислюється в літературі, кіно, музиці та сучасних художніх практиках» та «Пам'ятники Чорнобиля».

У поетичній замальовці «Поезія катастрофи» учасники заходу прослухали рядки із поетичних творів Д. Павличка, Л. Костенко та місцевого поета В. Канюка. Логічним доповненням експедиції стала книжкова виставка-панорама «Чорнобиль – 40 років пам'яті» та перегляд фільму «Чорнобиль».

Бібліотекар Малинівської бібліотеки-філії для своїх користувачів презентувала книжкову виставку-спомин «Чорнобиль: як це було», ознайомила з поетичними творами місцевої поетки Н. Комашні із її збірки «В краю нетоптаного рясту». Учасники заходу переглянули документальний фільм «Чорнобиль» та мультсеріал «Книга. Мандрівка. Україна. Чорнобиль». Бесіди з дітьми про героїзм ліквідаторів та екологічну ціну людських

помилок, які відчуває навколишнє середовище та мешканці Полісся, проведено в Горинській бібліотеці. Бібліотекар вчила молоде покоління пам'ятати минуле та будувати безпечне та світле майбутнє.

Особливу годину спілкування, присвячену 40-м роковинам Чорнобильської трагедії для молоді організувала працівник бібліотеки с. Федорівка. Юні читачі висловили повагу героям під час поетичної хвилини «Чорнобиль. Пам'ятаємо», переглянули презентацію «Квітуча і трагічна чорнобильська весна», проаналізували, як одна помилка змінила мільйони життів та дізналися про долі героїв-ліквідаторів, героїзм пожежників, які

зупинили радіацію ціною власного життя. Бібліотекар разом з відвідувачами цього актуального заходу проаналізували шлях України довжиною у 40 років – від трагедії 1986-го до сучасних викликів ядерної безпеки, та як відновлюється природне середовище Чорнобильського краю. З документальною

історією цієї катастрофи бажаючі могли ознайомитись на представлений літературі, яка розміщена на розгорнутій тематичній виставці «Чорнобиль – трагедія, що змінила світ».

В бібліотеках-філіях сіл Дібровка, Ксаверівка, Гранітне та Устинівка оформлені книжкові виставки: «Гірчить Чорнобиль, крізь роки гірчить», «Чому навчив нас Чорнобиль?», «Наша біль і пам'ять – Чорнобиль», а в бібліотеці с. Ворсівка діти створювали тематичні аплікації – символи пам'яті, природи, надії на чисте й безпечне майбутнє.

Методичний супровід роботи бібліотек-філій регіону забезпечувався шляхом підвищення кваліфікації їх працівників. Так на базі Центральної публічної бібліотеки ім. В. Скуратівського методична служба організувала та провела семінар-практикум: «Екологічна варта бібліотек: від усвідомлення трагедії до стратегії відродження», присвячений пріоритетам екологічної просвіти в умовах воєнного стану. Розглядалася не лише екологічна просвіта,

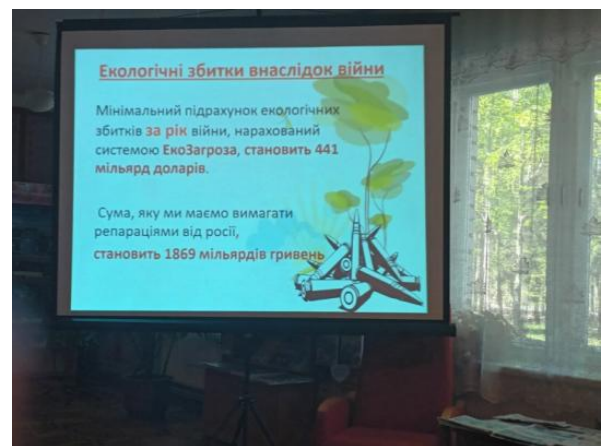
а й бібліотеки, як інструменти збереження національної безпеки та відновлення екосистем громад регіону.

Семінар «Поєднуємо книгу та дію» містив планування «Як перетворити традиційні бібліотечні заходи на інструменти впливу», де

читання поєднується з практичною турботою про довкілля. Акцентувалась увага на те, що бібліотечна установа на селі має стати модератором екологічних ініціатив, залучати населення до активного захисту довкілля.

Працівники методичної служби ЦПБ провели захід «Екоцид: ціна війни

для довкілля», на якому емоційною точкою став перегляд презентації «Екоцид». Матеріал наочно продемонстрував катастрофічний вплив бойових дій на природу України: від руйнації ґрунтів до забруднення повітря та водних ресурсів. Це обговорення підкреслило нову місію бібліотечних працівників – документувати екологічні втрати краю та інформувати громаду про шляхи подолання наслідків техногенних катастроф.

«Засіємо Україну квітами» – символ незламності та віри у відродження.

На семінарі було започатковано бібліотечну акцію «Засіємо Україну квітами». Працівники відділу закликали представників бібліотек-філій створити квітники біля своїх установ з тим, щоб майбутні «Квіти Перемоги» стали живими свідками стійкості нашого народу. Це не просто

благоустрій, а справжня арт-терапія для громад та символ надії на мирне, квітуче майбутнє.

Після закінчення роботи семінару кожен працівник отримав пакет методичних рекомендацій та професійних матеріалів, які допоможуть колегам професійно висвітлювати екологічні теми, вести екопросвітницьку діяльність та залучати мешканців до екологічного відновлення своїх територій. Це буде потужний внесок у Перемогу та відбудову сильної, квітучої України.

Одним із пріоритетних напрямів діяльності методичної служби є забезпечення професійного розвитку бібліотечних працівників та надання їм своєчасної методичної допомоги. Особливо актуальним це завдання є для фахівців сільських бібліотек, які часто працюють віддалено та потребують постійного професійного супроводу.

З метою підвищення фахового рівня бібліотекарів, створення умов для обміну досвідом і налагодження професійної комунікації в бібліотеці впроваджено інноваційну форму роботи – «Методична середа». Це система щотижневих зустрічей із працівниками сільських бібліотек-філій, під час яких надаються індивідуальні консультації, розглядаються актуальні питання бібліотечної діяльності, обговорюються нові професійні практики та нормативні документи.

Особливістю «Методичної середи» є поєднання методичного консультування з відкритим професійним діалогом. Бібліотекарі мають можливість поділитися власним досвідом, презентувати успішні практики, обговорити проблемні питання та отримати підтримку колег і методистів.

У процесі реалізації проєкту «Методична середа» стала не лише формою методичної роботи, а й ефективним інструментом професійного зростання та згуртування бібліотечної спільноти громади. Вона сприяє підвищенню компетентності працівників, розвитку партнерської взаємодії між бібліотеками та формуванню єдиного професійного середовища.

Досвід проведення «Методичної середи» підтверджує, що системна підтримка бібліотечних фахівців є важливою умовою успішного функціонування бібліотечної мережі та підвищення якості бібліотечного обслуговування населення.

Упровадження «Методичної середи» дозволило активізувати професійне спілкування між бібліотечними працівниками, забезпечити оперативне вирішення робочих питань, підвищити рівень методичної підтримки сільських бібліотек та створити сприятливі умови для професійного розвитку фахівців. Практика довела свою ефективність і стала важливим складником діяльності методичної служби бібліотеки.

